

TÜRK VE DÜNYA ŞİİRİNDE EŞİTSİZLİK, İNSAN HAKLARI, SAVAŞ VE GÖÇ: NAZIM HİKMET, PABLO NERUDA, MAYA ANGELOU VE MAHMUT DERViŞ'İN ŞİİRLERİNDE DİRENİŞİN SESİ

Nazım Hikmet'ten seçilen şiirler ile Pablo Neruda, Maya Angelou ve Mahmud Derviş'in şiirlerinde; eşitsizlik, insan hakları, savaş ve göç temalarının nasıl işlendiğini, bireysel sesin toplumsal belleğe nasıl dönüştüğünü, şiirin küresel ölçekte bir 'direniş alanı' olarak nasıl işlev gördüğünü ve edebiyatın insan hakları mücadelesindeki rolünü karşılaştırmalı biçimde inceleyen bir edebî eleştiri yazısı yazınız.

PROJEYİ HAZIRLAYAN ÖĞRENCİNİN

ADI SOYADI :

SINIFI :

Sınıf Düzeyi	İçerik	Proje Kazanımları	Süre	Puanlama Yöntemi
12. Sınıf	<p>Nazım Hikmet, Pablo Neruda, Maya Angelou ve Mahmut Derviş'in yaşamı ve sanatsal anlayışının tanıtılması.</p> <p>Şiirlerde eşitsizlik, insan hakları, savaş ve göç temalarının incelenmesi.</p> <p>Her şairden en az üç şiirin seçilmesi Seçilen şiirlerde yer alan imgelerin, sembollerin ve anlatım biçimlerinin analiz edilmesi.</p> <p>Bireysel sesin toplumsal belleğe dönüşümünün tartışılması.</p>	<p>Araştırma, inceleme ve yorumlama becerisi,</p> <p>Eleştirel düşünme ve edebiyat-sosyal yaşam ilişkisini kavrama,</p> <p>İnsan hakları ve toplumsal duyarlılık geliştirme,</p> <p>Analitik düşünme ve akademik yazı becerisi kazanma</p>	Öğretim yılı süresince	Dereceli Puanlama Anahtarı
12.Sınıf	Çalışma sonuçlarının edebî eleştiri formatında yazılması	İzleme, araştırma, karşılaştırma, inceleme, yorumlama, değerlendirme	Öğretim yılı süresince	Dereceli Puanlama Anahtarı

Sevgili Öğrenciler;

Bu projede sizden, Nazım Hikmet, Pablo Neruda, Maya Angelou ve Mahmut Derviş'in şiirlerini ayrıntılı biçimde inceleyerek; her şairden seçtiğiniz üç şiir örneğinde eşitsizlik, insan hakları, savaş ve göç temaları üzerine karşılaştırmalı bir edebî eleştiri yazmanız beklenmektedir.

Şairlerin yaşam öykülerinden, toplumsal koşullarından ve şiirlerin içerik-biçim özelliklerinden hareketle yorumlarınızı geliştiriniz. Şiirlerdeki bireysel sesin nasıl toplumsal bir belleğe dönüştüğünü ve küresel ölçekte edebiyatın direniş alanı olarak nasıl işlev gördüğünü tartışınız.

Yazınızda; Jane Schaffer paragraf tekniğini, alıntılama yöntemlerini kullanarak görüşlerinizi gerektiriniz:

(Sadece gelişme paragrafları bu plana uygun yazılır. Giriş ve sonuç bu plana (JS) uymaz.)

TS-CD-CM-CS Formatlı Analiz Yazımı (Jane Schaffer Tekniği)

- **Topic Sentence (TS):** (Paragrafın konusu-İddia-Argüman)
- **Concrete Detail (CD):** (Alıntı-kanıt-somut veri) Metinden en az bir alıntı seçin.
- **Commentary (CM)x2:** (Tespit-Yorum) Her alıntıyı analiz edip, iki tespit-yorum cümlesi yazın.
- **Concluding Sentence (CS):** (Sonuç Cümlesi) Paragrafı genel bir çıkarım veya eleştirel bakış açısıyla bitirin.

Akademik Yazım Formatı Hakkında

Bu edebî eleştiri çalışmanızda, MLA alıntılama stili kullanılmalıdır. MLA stili, edebî metin analizlerinde yaygın olarak tercih edilir. Alıntılarınızı aşağıdaki gibi yapmalısınız:

Metin içi alıntı-atıf: (Yazar Soyadı Sayfa No) → Örneğin: (Atay 58)

Kaynakça (Referans): Metnin sonunda "KAYNAKÇA" başlığı altında aşağıdaki şekilde yazılmalıdır:
Atay, Oğuz. Korkuyu Beklerken. İletişim Yayınları, 1990.

ARAŞTIRMA/ÖN ÇALIŞMA-UYGULAMA

Projeniz aşağıdaki bölümlerden oluşmalıdır:

- **Kapak**
- **İçindekiler** – Sayfa numarası belirtilerek oluşturulur.
  - Ön söz
  - İçindekiler
  - Yazar ve Dönem Tanıtımları
  - Seçilen Şiirlerin İncelenmesi
  - Edebî Eleştiri
  - Öğrencinin kendi yorumu (bu projeden ne öğrendiği)
  - Bibliyografya
  - Ön kapak ve arka kapak

İçerik

AŞAMA 1

- Nazım Hikmet, Pablo Neruda, Maya Angelou ve Mahmut Derviş'in edebî kişilikleri, yaşam öyküleri ve içinde buldukları tarihsel–toplumsal koşulların araştırılması.
- Her şairden en az üç şiirin seçilmesi ve bu şiirlerin ayrıntılı olarak incelenmesi.
- Seçilen şiirlerde **eşitsizlik, insan hakları, savaş ve göç** temalarının, imgelerin, sembollerin ve anlatım tekniklerinin belirlenmesi.
- Şairlerin toplumsal sorunlara yaklaşım biçimleri ve bu sorunları dile getirme yöntemlerinin tespit edilmesi.

AŞAMA 2

- Seçilen şiirlerde bireysel sesin toplumsal belleğe nasıl dönüştüğünün incelenmesi.
- Eşitsizlik, savaş, göç ve insan hakları temalarının **Türkiye ve dünya şiiri bağlamında** nasıl farklı biçimlerde işlendiğinin karşılaştırmalı çözümlemesi.
- Eserlerdeki bulguların, günümüz insan hakları ve toplumsal duyarlılık sorunlarıyla ilişkilendirilerek değerlendirilmesi.
- **Sonsöz**
  - Ödevin seçilme nedeni
  - Ödev hazırlığı sürecinde yaşadıklarınız
  - Ödevin kişisel gelişiminize, bakış açınıza katkısı
  - Gözlem ya da incelemelerinizde kişilerle kurduğunuz empati ve yaşadığınız duygular
- **Kaynakça** (Yararlandığınız tüm kaynakları belirtmelisiniz.)

I. ARA KONTROL (Planlama)

Nazım Hikmet, Pablo Neruda, Maya Angelou ve Mahmut Derviş'in edebî kişilerinin ve içinde yaşadıkları coğrafyaların incelenmesi ve bu şairlerden seçilecek şiirlerin belirlenmesi gerekmektedir. Planlama proje öğretmenini ile paylaşılacaktır.

II. ARA KONTROL (Taslak)

Seçilen şiirlerin tema ve zihniyet çözümlemelerinin yazılması ve edebî eleştiri taslağının hazırlanıp proje öğretmenisiyle paylaşılması gerekmektedir.

ÖNERİLER

Seçtiğiniz çalışmaya farklı açılardan bakabilmek, özgün değerlendirme ve karşılaştırmalar yapabilmek için farklı kaynaklardan yararlanmalısınız. Okul kütüphanemizdeki kaynaklardan, il ve ilçe kütüphanelerinden, edebiyat dergilerinden ve sitelerinden faydalanabilirsiniz.

PROJE TAKVİMİ

1. **TASLAK TESLİMİ: 16-18 Aralık 2025**
2. **TASLAK TESLİMİ: 3-5 Şubat 2026**
PROJE TESLİMİ: 8-9 Nisan 2026

Değerlendirme: Projeniz yönergedeki özellikler ölçüt alınarak değerlendirilecektir.

12. SINIF İÇİN PROJE DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

2025-2026 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI SEÇMELİ TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PROJE DEĞERLENDİRME RUBRİĞİ

Öğrencinin Adı-Soyadı:
Proje Konusu:

Numarası:

Sınıfı:

Tarih:

KATEGORİ	ÇOK İYİ	İYİ	ORTA	GELİŞTİRİLMELİ	Yetersiz (0)	Puan	Öğretmen Görüşü
PROJE İÇERİĞİ (Kavrama, tutarlılık, örneklendirme, karşılaştırma, özgünlük ve orijinallik)	Öğrenci konuyu kavramış, dosyayı kendi içinde tutarlı ve konu bütünlüğü içinde vermiş, orijinal ve özgün örneklendirmelerle etkili hale getirmiştir. (34)	Öğrenci konuyu kavramış, dosyayı kendi içinde tutarlı ve konu bütünlüğü içinde vermiş, örneklendirmelerle etkili hale getirmiştir. (26)	Öğrenci konuyu kısmen kavramış, konu bütünlüğünü tam olarak sağlayamamış, sıradan örnekler vermiştir. (18)	Öğrenci konunun çok az bir kısmını kavramış, konu bütünlüğünü sağlayamamış ve yetersiz/anlaşılmayan örnekler vermiştir. (10)			
ARAŞTIRMA TEKNİKLERİ (Kaynak kullanımı, kanıt kullanımı, alıntılar, Jane Schaffer tekniği...)	Öğrenci oldukça farklı kaynaklardan faydalanmış, çalışmasını güçlü kanıt ve alıntılarla desteklemiştir. Jane Schaffer tekniğini kullanmıştır. (26)	Öğrenci farklı kaynaklardan faydalanmış, çalışmasını yeterli kanıt ve alıntılarla desteklemiştir. (20)	Öğrenci aynı türde kaynaklardan faydalanmış, çalışmasını kısmen destekleyen kanıt ve alıntılar kullanmıştır. (14)	Öğrenci bir kaynaktan faydalanmış çalışmalarını kanıt ve alıntılarla desteleyememiştir. (6)			
DİL VE ANLATIM (Cümle kuruluşları, sözcük seçimleri, noktalama-yazım kuralları vs...)	Cümleler doğru ve etkili bir şekilde kullanılmıştır, öğrenci zengin bir sözcük hazinesine ve dili etkili kullanma becerisine sahiptir. Yazım kurallarına uyulmuştur ve noktalama işaretleri doğru kullanılmıştır. (26)	Cümlelerde anlatım bozukluğu yoktur, sözcük sayısı yeterlidir. Yazım-noktalama yanlışı yoktur. (20)	Anlatım bozukluğu olan cümleler görülmektedir. Yazım- noktalama hataları vardır. (12)	Sık sık anlatım bozukluklarına rastlanmaktadır. Sözcük hazinesi yetersizdir. Çok sayıda yazım- noktalama yanlışı vardır. (6)			
DÜZEN ( ) Sayfa düzeni ( ) Kapak ( ) Önsöz ( ) İçindekiler ( ) Kaynakça	Belirtilen ölçütlerin tümüne tam olarak yer verilmiştir. (14)	Belirtilen ölçütlerin 4 tanesine yer verilmiştir. (9)	Belirtilen ölçütlerin 3 tanesine yer verilmiştir. (6)	Belirtilen ölçütlerin 1 veya 2 tanesine yer verilmiştir. (3)			
				Toplam Puan			

Öğretmenin Görüşleri:

PROJE DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

PROJE TESLİM SÜRECİ	PUAN	ÖĞRENCİ PUAN
Birinci Kontrol (Tüm okul için belirlenen ortak puan verilecektir)	-5	
İkinci Kontrol (Tüm okul için belirlenen ortak puan verilecektir)	-5	
Projenin Zamanında Teslim Edilmesi (Tüm okul için belirlenen ortak puan verilecektir)	-10	